

[Dit document is onderdeel van de publicatie De families Boekooy & Stouten. Zie voor de verzamelde gegevens over mijn voorouders <https://familiesporen.wordpress.com/>.]

Inleiding

De volgende statistische gegevens voldoen niet aan wetenschappelijke voorwaarden. Zo is het aantal geturfde personen te gering en geven deze mensen ook geen dwarsdoorsnede van de Leidse bevolking weer. Toch vind ik het aardig om wat feiten op een rijtje te zetten om ze enigszins te kunnen toetsen aan de ideeën die ik over vroegere bewoners van de stad had. Zo heb ik bijvoorbeeld tot aan het begin van dit onderzoek altijd gedacht dat buitenechtelijke zwangerschappen vrijwel niet voorkwamen en dat scheidingen helemaal uit den boze waren. Eigenlijk had ik daarbij de niet-zo-representatieve eerste helft van onze twintigste eeuw voor ogen, waarin trouwens ook nogal wat werd verzwegen. Daarnaast kwam ik in wetenschappelijke publicaties overzichten tegen, waaruit conclusies voortkwamen die nogal afweken van hetgeen ik heb aangetroffen bij mijn familie.

Enkele vraagstukjes tracht ik nu via tabellen in kaart te brengen om ze te kunnen vergelijken met de bevindingen van anderen over een ruimer deel van de bevolking. Uiteraard betreft het overgrote merendeel gezinnen in Leiden tussen circa 1600-1850. Aangezien immigranten hun tradities niet van de ene op de andere dag allemaal overboord werpen, heb ik ook gegevens uit de tijd dat ze elders woonden meegenomen.

Om een redelijk totaal aantal te verkrijgen, heb ik gewerkt met gezinnen uit deel I en uit deel II samen. Overigens kan ik in de toekomst tevens gegevens van ruim honderd gezinnen uit andere Leidse familietakken bij dit soort overzichten betrekken. Hierdoor zal het geheel te zijner tijd een beter resultaat opleveren.

Volgorde van aankomst in Leiden

Om visueel duidelijk te laten zien welke families tot de oudste Leidenaars behoren, heb ik aan de hand van de herkomsttabel uit de inleiding van dit boek de nieuwe stedelingen op geboortedatum gerangschikt. Vrijwel alle onderstaande personen zijn tijdens hun jeugd naar Leiden gekomen.

Naam	Geb. circa	Plaats van herkomst	Land/ Streek	Generatie gezin
Jean le Per?		Bondues?	F	gen 11
Trijntgen Gijsbertsdr.	1555	Harmelen	Utrecht	gen 14 Nagtegael
Cornelis W. Nagtegael	1555	Katwijk	Z.Hol.	gen 14
Mechelintgen de Fraet	1560	Elverdingen	VI.	gen 13 Spijking
Frans Spijcking	1560	Giverincove	VI.	gen 13
Cathalijna de Vos	1560	Hondschoote	VI.	gen 13 Schildewaert
Jan Schildewaert	1560	Ieper	VI.	gen 13
Jacques de Wever	1560	Ysenbergen [Isberques]	VI.	gen 12
Rachel v.d. Walle	1570	Norwich	Eng.	gen 12 de Wever
Fijtgen Pieters	1580	Warmond	Z.Hol.	gen 13 Nagtegael
Sara Fr. Wecks	1585	Rotterdam	Z.Hol.	gen 12 Schildewaert
Geertje H. van Heukelom	1600	Wesel ('t land van Cleeff)	D	gen 12 Spijking
Mary Partye	1603	Lincelles?	F	gen 11 le Pair
Lauweris G. v.d. Togt	1605	Gouda	Z.Hol.	gen 11
Antoine Genot	1610	Bij Rijssel [= Lille]	F	gen 11
Peironne Derveau	1610	Bondues/ Mouvaix	F	gen 11 Boekooy
Antholette Servije	1610	Tolen (bij B. op Zoom)	Zeel.	gen 11 Genot
Fijtge P. v.d. Meulen	1615	Keulen	D	gen 11 Radou
Johan L'Agache	1615	Limburg	Lim./VI.?	gen 10
Maria Jean Noé	1615	Luik/Liège	Wal.	gen 10 L'Agache
Jeremias T. Radou	1618	Luik/Liège	Wal.	gen 11
Jacob Teijn	1620	Picardië	F	gen 10
Maerten Lettier	1620	Werving [Wervik?]	VI.	gen 11
Louyse del Lobelle	1620	Artois	Wal.?	gen 10 Teijn
Hendrik C. Kranenburg	1620	Warmond?	Z.Hol.	gen 11
Jan Gadron	1622	t Land van Luik	Wal.	gen 11
Marquerite Renet	1625	Dordrecht	Bra.	gen 10 le Pair
Jacquemijne Tiquet	1625	t Land van Limburg	Lim.	gen 11 Gadron
Geertie M. Buyr	1625	Zoeterwoude?	Z.Hol.	gen 11 Kranenburg
Jean Clippe	1630	Calais	F	gen 10
Sijtge Planson	1635	Hondschoote	VI.	gen 11 van Maele
Geraerd du Gardijn	1635	t Land van Luik	Wal.	gen 10
Jacques Hardi	1637	Valenciennes	F	gen 09/10 Stoute
Gerard du Bucquoy	1640	Bondues/Mouvaix	F	gen 10
Symon B. van Maele	1640	Delft	Z.Hol.	gen 11
Annetge Jans	1640	Vlissingen	Zeel.	gen 09/10 Stoute
Catharina Kuijling	1645	Aelen [= Aken]	D?	gen 10 v.d. Togt
Marija J. Snijers	1645	Maastricht	Lim./VI.?	gen 10 Lettier
Catharina Thomas	1650	Luik/Liège	Wal.	gen 10 du Gardijn
Laurens Copijn	1650	Luik/Liège	Wal.	gen 10
Maria van Diest	1670	Pijnacker	Z.Hol.	gen 09 Boekooy
Maria de Wilde	1672	Doetelberg	?	gen 08/09 Stoute
Anthony P. Vermeij	1675	Naarden	N.Hol.	gen 08
Johannes Riethoven	1705	Bodegraven	Z.Hol.	gen 08
Ermpje H. v. Nimweegen	1705	Bodegraven	Z.Hol.	gen 08 Riethoven
<i>Volgende generatie</i>				
Maria de Groot	1655	Amsterdam?	N.Hol.	gen 10 de Wilde
Jan de Wilde	1655	Amsterdam?	N.Hol.	gen 10

Legenda

Bra.	Brabant		N.Hol.	Noord Holland
DDuitsland		VI.	Vlaanderen	
Eng.	Engeland		Wal.	Wallonië
F	Frankrijk		Zeel.	Zeeland
Lim.	Limburg		Z.Hol.	Zuid Holland

Zwangere bruiden en voorechtelijke kinderen

Voorouderlijke paren, waarvan de bruid bij het aangaan van het huwelijk reeds minimaal twee maanden zwanger is en/of paren die al één of meer voorechtelijke kinderen hebben laten dopen.

Generatie gezin	Aantal maanden zwanger bij ondertrouw	Aantal voorechtelijke kinderen	Huwelijksjaar
Gen 05 Boekooy	7		1820
Gen 07 Boekooy	6		1751
Gen 08 Boekooy	8		1726
Gen 07 Fles (a)	5		1766
Gen 08 Fles		1 (* in 1735)	-
Gen 09 den Haan	5		1717
Gen 07 Klippe	6		1741
Gen 08 Klippe	4		1705
Gen 11 Le Pair		1 (3 mnd oud, nvt?)	1627
Gen 10 Radou	7		1658
Gen 07 Stouten (b)	5		1766
Gen 09/10 Hardy (Stouten)	4		1659
Gen 08 Vermey	4		1710
<i>Totaal 13 paren</i>			

- (a) Zijn eerste vrouw was zes maanden zwanger.
(b) Bij zijn derde vrouw heeft hij drie onwettige kinderen.

Opmerkingen

Controleerbaar zijn paren waarvan de huwelijks- én doopdata bekend zijn.

Totaal controleerbare huwelijken	48
Totaal niet-controleerbare huwelijken	28 (meestal gehuwd voor 1650)
Geen huwelijk	<u>1</u>
Totaal	77

De incomplete stellen in de oudste generaties heb ik merendeels niet meegerekend. In de telling van controleerbare paren komen alleen gezinnen voor waarvan een complete gezinskaart bestaat.

Dopen vonden gewoonlijk binnen enkele dagen na de geboorte van het kind plaats.

Zo te zien kwam bij ruwweg een derde van de controleerbare paren zwangerschappen voor de trouwpartij voor. Mogelijk ligt het werkelijke aantal nog iets hoger, aangezien zeker is, dat veel doodgeboren kinderen in de doopboeken ontbreken. Hierdoor lijkt het alsof sommige echtparen pas drie jaar na de huwelijksvoltrekking hun eerste kind krijgen. Wat direct opvalt, is dat bij vier van de acht verschillende families van een gedragspatroon sprake lijkt te zijn dat overgaat van vader op zoon en soms van moeder op dochter. Daarnaast staan de families die meerdere malen in het rijtje voorkomen, in direct verband met elkaar via huwelijken tussen Boekooy-Stouten, Boekooy-Klippe en Stouten-Fles.

“Zoals bekend neemt het aantal bastaarden in de loop van de 18^e eeuw in West-Europa sterk toe en Holland vormde daarop geen uitzondering” aldus Haks ... Ook het kind dat voor het huwelijk is

verwekt, maar door een getrouwde vrouw wordt gebaard, is wettig. Is het kind wat vlugger dan zijn ouders, dan kan het kind door het verlate huwelijk alsnog gewettigd worden. Het kind woont de huwelijksplechtigheid als het ware onder de rokken van zijn moeder bij, waaraan het de beeldende naam van mantelkind ontleent.” AA)

Gemiddelde leeftijd bij het eerste huwelijk

In het volgende overzicht heb ik de leeftijd van de betrokken directe voorouders ten tijde van hun eerste huwelijk (meestal ondertrouw) berekend, indien een doopdatum bekend is.

Generatie gezin	Man	Vrouw	Jaar huwelijk
Gen 09 Beversluijs	20	25	1708
Gen 05 Boekooy	24	22*	1820
Gen 06 Boekooy	22	25	1778
Gen 07 Boekooy	24	22*	1751
Gen 08 Boekooy	28	27*	1726
Gen 09 Boekooy	29	-	1694
Gen 10 Boekooy	-	22	1664
Gen 07 Fles	26 (a)	25 (b)*	1761 (a) / 1766 (b)
Gen 09 Den Haan	19	17*	1717
Gen 10 Den Haan	-	22	1695
Gen 07 Klippe	27	24*	1741
Gen 08 Klippe	20	22*	1705
Gen 09 Klippe	20	-	1679
Gen 08 Copijn	21 (a)	17 (b)	1733 (a) / 1742 (b)
Gen 09 Copijn	17	20	1709
Gen 10 Kranenburg	-	22	1681
Gen 10 Lettier	20	-	1667
Gen 11 Lettier	-	20	1643
Gen 09 Moene	-	19 (ws)	1666
Gen 11 Nagtegael	21	19	1657
Gen 08 Nicasius	20 otr, 21 huw	-	1719
Gen 10 Le Pair	20	-	1649
Gen 10 Radou	18	-*	1658
Gen (08)/09 Siewers	-	19	1704
Gen 12 Spijcking	-	[23]	1626
Gen 06 Stoute	19	22	1788
Gen (06)/07 Stoute	20	21*	1766
Gen (07)/08 Stoute	20	19	1730
Gen (08)/09 Stoute	22	-*	1696
Gen 09 Teijn	24	24	1682

* = Zwangere bruid (a) = eerste huwelijk man met een andere partner
[...] = gegeven externe bron (b) = eerste huwelijk vrouw met een andere partner

Mannen: totaal 502 jaar (Nicasius 21) : 23 personen = gem. 21.8 jaar.
Vrouwen: totaal 498 jaar : 23 personen = gem. 21.6 jaar.

Van zestien paren is de leeftijd van de man en de vrouw bekend. Zes mannen zijn jonger dan hun vrouw. Negen vrouwen zijn jonger dan hun man. Eenmaal zijn man en vrouw even oud.

De *gemiddelde* leeftijd van de bruiden en bruidegoms bij hun eerste huwelijk is vrijwel gelijk. Wat uit deze tabel blijkt, is dat ze ruim enkele jaren jonger huwden dan gewoonlijk. Zie hierna. Mogelijk valt de gemiddelde leeftijd van de bruiden nog iets lager uit, als aangenomen mag

worden dat de twee zwangere bruiden wiens leeftijd ontbreekt, iets jonger waren dan hun echtgenoten. De helft van de zwangere bruiden is 22 jaar of jonger. Zeer globaal gezien huwen deze mensen dus jonger dan gemiddeld. In vergelijking met een heel andere familietak van mij (overwegend katholiek en vroeger woonachtig in de Bollenstreek) komen in de tak Boekooy-Stouten veel zwangere bruiden en jong trouwende stellen voor. Daarnaast vermoed ik (op basis van de Poptie-tak) dat met name immigranten uit Noord-Frankrijk gewend waren tamelijk jong te huwen. Nadere bewerking van die gegevens zal hier nog uitsluitend over geven.

De in het verleden relatief korte gemiddelde levensduur zowel voor mannen als vrouwen had tot gevolg dat voor de meeste echtparen het gezinsleven niet verder reikte dan tot in de fase van het grootbrengen van de kinderen. De periode van opnieuw samen zijn werd meestal niet bereikt. Hierbij was ook van invloed de hoge huwelijksleeftijd en de lengte van de periode waarin de kinderen werden geboren. Eerder werd vastgesteld dat de vrouw trouwde op 28-jarige leeftijd met een 30-jarige man, waarna zij haar kinderen kreeg tussen haar 30^e en 40^e jaar.^{BB)}

Aantal huwelijken per voorouderlijk paar

In de onderstaande tabel zijn echtparen opgenomen waarvan tenminste een persoon meer dan een maal getrouwd is.

Generatie gezin	Man	Vrouw	Generatie gezin	Man	Vrouw
Gen 10 L'Agache	1	2	Gen 11 Van Maele	1	2
Gen 09 Beversluis	2	1	Gen 11 Nagtegael	2	1
Gen 10 Beversluis	1	2	Gen 13 Nagtegael	3	1
Gen 08 Boekooy	1	2	Gen 11 Le Pair	2	1
Gen 09 Boekooy	1	2	Gen 13 Schildewaert	2	1
Gen 10 Boekooy	1	2	Gen 12 Spijcking	2	1
Gen 07 Fles	2	1	Gen 13 Spijcking	1	2
Gen 10 Du Gardijn	3	1	Gen 07 Stoute	3	1
Gen 09 Den Haan	1	2	Gen 08/09 Stoute	2	1
Gen 10 Den Haan	2	1	Gen 09/10 Hardy	2	1
Gen 13 Heukelom	4	1?	Gen 10 Van der Togt	3	1
Gen 08 Klippe	1	2	Gen 11 Van der Togt	2	3
Gen 09 Klippe	3	1	Gen 08 Vermey	2	1
Gen 10 Klippe	1	2	Gen 09 V.d. Velde	2	1?
Gen 08 Copijn	3	1	Gen 12 De Wever	2	1
Gen 09 Copijn	1	3*	Gen 10 De Wilde	2	1
Gen 10 Lettier	2	1			
Gen (09)/10 Siewers	1?	3	Totaal 34 paren	64	50

* Geertrui Kranenburg krijgt twaalf kinderen, verslijt drie mannen en wordt zelf bijna 74 jaar oud.

In de familietakken Boekooy en Stouten resteren 25 paren waarvan man en vrouw beiden slechts een maal zijn getrouwd. Totaal zijn dus 25 plus 34 is 59 paren controleerbaar.

Wat opvalt binnen deze familietakken, is dat er meer mannen dan vrouwen zijn die hertrouwen en die mannen trouwen vaker meer dan tweemaal. Ook naar dit vraagstuk is eerder diepgaand onderzoek verricht. De uitkomsten daarvan geven een beter beeld van de algemene situatie.

Door de vaak korte duur van de huwelijken kwam hertrouw veelvuldig voor. De hertrouwfrequentie onder de mannen was in het algemeen groter dan onder de vrouwen. Om redenen van bestaanszekerheid of gezinscontinuïteit werd vrij snel na de door van de partner, na een korte rouwperiode, hertrouwd. In het midden van de 19e eeuw was bij één op de vijf huwelijken een man of vrouw betrokken die eerder gehuwd was geweest.^{CC)}

Huwelijksgetuigen in relatie tot de bruid en bruidegom

Welke personen brengen het trouwende stel bij voorkeur mee? Zoals globaal al duidelijk was, nemen bruiden het liefst hun moeder mee en bruidegoms hun vader. De volgende tabel schept een zeer helder beeld over de relatie van de getuigen tot de bruid en bruidegom. Mannen brengen mannen mee en vrouwen houden het ook het meest bij hun eigen geslacht. In de tabel zijn de huwelijken van zowel de ouders als van de kinderen opgenomen.

Bruiden	Aantal	Opmerkin g	Bruidegoms	Aantal	Opmerking
Vader	4	a	Vader	67	d
Moeder	98	b	Moeder	11	e
Broer	6	c	Broer	20	
Zus	23		Zus	0	
Bekende/vriendin	14	f	Bekende/vriend	25	f
Schoonzus	9		Zwager	27	
Oom	0		Oom	10	
Tante	9		Tante	0	
Neef	0		Neef	4	
Nicht	3		Nicht	0	
Schoonmoeder	2		Schoonvader	6	
Oma	1		Opa	0	
Dochter	0		Zoon	2	
Schoondochter	0		Schoonzoon	1	
Meester	0		Meester	5	f
Onbekende relatie	2		Onbekende relatie	8	
2 ^e getuigen	-13	g	2 ^e en 3 ^e getuigen	-6	g
Totaal huwelijken	158		Totaal huwelijken	180	

- In alle gevallen is de moeder overleden.
- Inclusief elf stiefmoeders.
- In vijf gevallen heeft de oudste broer uit een groot gezin de vaderrol op zich genomen over zijn veel jongere broers en zusjes (generatie 08 Copijn).
- Inclusief acht stiefvaders.
- In vijf gevallen leeft de vader niet meer en tweemaal betreft het een huwelijk van een onwettig kind waar de vader niet naar omkijkt (generatie 08 Fles).
- Vooraf pas gearriveerde immigranten brengen rond 1600-1650 een goede bekende, vriend(in) of meester mee. Heel vaak hebben zij dan geen naaste familie in de omgeving wonen.
- De als tweede of zelfs als derde getuige genoemde persoon is vrijwel altijd minder sterk verwant dan de eerste getuige. Vrouwen nemen dertien maal een tweede getuige mee, bruidegommen vijf maal en één keer is een moeder de derde getuige bij een zoon.

Wat er echt uitspringt, is dat bruid en bruidegom zich bij zeer grote voorkeur laten vergezellen door iemand van hun eigen geslacht. Mannen nemen slechts elf maal een vrouw mee en dat zijn allemaal moeders. Vrouwen brengen slechts tien keer een man mee: vier vaders (moeder overleden), vijf keer één en dezelfde oudste broer (vijf maal telgen uit één groot gezin) en in nog een geval een broer.

In vrijwel alle gevallen waarin een bruid iemand anders dan haar moeder, en een bruidegom iemand anders dan zijn vader meebrengt, is die betreffende ouder overleden. Opvallend is dat mannen in zo'n situatie sterker geneigd zijn een zwager te vragen dan dat een bruid haar schoonzus uitnodigt. Dat veel meer mannen door een goede bekende, vriend of meester worden geassisteerd dan bruiden door een vriendin of werkgever, komt vermoedelijk vooral omdat mannen makkelijker een pioniersrol kunnen vervullen dan vrouwen. Vrouwen verlieten hun oude woonplaats (in een ander land) waarschijnlijk niet zo snel zonder de bescherming van hun eigen familie.

Beroepen

Een beroepenstatistiek is op zich interessant, ware het niet dat een zeer groot deel van de mannen bij hun huwelijk een algemene term als "lakenwerker" of "dekenwerker" hanteert, vaak afgekort door wr. Hieronder kan van alles vallen en de afkorting kan tevens slaan op een wever. Het is natuurlijk allang duidelijk dat hoegenaamd iedereen in deze familietakken banden had met de Leidse lakenindustrie. Dus is het te verwachten dat een inventarisatie van de beroepen die de voorouders uitoefenen weinig opzienbarends zal opleveren. Maar aangezien ik te zijner tijd deze gegevens in een groter geheel wil verwerken, verdienen de Boekooy en Stouten families toch ook aandacht. Dan zal tevens de maatschappelijke positie van personen met bepaalde beroepen in een groter verband aan de orde komen.

In de volgende tabellen zijn alle voorkomende beroepen van voorouders opgenomen. Als per persoon een en hetzelfde beroep meerdere keren genoemd is, is het jaar van de eerste vermelding aangehouden. Aangezien de functie van de vrouwen hoegenaamd nooit vermeld wordt in huwelijken van voor 1812, wordt het man/vrouw-beeld nogal scheef getrokken. U kunt er zondermeer van uitgaan dat vrouwen ten eerste huisvrouw waren, dat ze daarnaast bijna altijd probeerden bij te verdienen met (thuis) spinnen en vermoedelijk allerhande losse baantjes aanpakten om het krappe gezinsbudget op te krikken (zoals tegen een kleine vergoeding op andermans kinderen passen).

Uitleg * = Beroep hoort niet bij de lakenindustrie.

Boekooy

Beroep mannen	Vermelding in
Boreijswerker (bourat?)	1656
Dekenwerker	1826, 1778
Drapier	1658, 1641
Droogscheerder	1642
Greinwr. (wever of werker)	1751, 1726, 1694, 1664, 1653
Lakenwr. (wever of werker)	1741, 1705, 1679, 1719, 1682, 1703, 1639, 1649
Lantaarnvulder/gas- of stadswerker*	1841
Meuselaen- (mousseline-)werker	1666
Passementwerker	1635
Soldaat?/Soldaat van de Binnenwacht*	ca 1700, 1720
Spinder	1829
Wever, dekenwever	1820, 1814
Wolkammer	1627

Beroep vrouwen	Vermelding in
Dienstbode*	1820
Spinster	1820, 1735
Uitdraagster*	1839

Stouten

Beroep mannen	Vermelding in
Brandewijnverkoper* (bijbaan)	1674
Drapier	1661, 1587
Droogscheerder	1717, 1692
Fusteindrapier	1617
Fusteinwerker	1638, 1607
Greinwerker	1668
Kalkdrager* (bijbaan)	1665
Ketenpapper	1655
Lakenwr. (wever of werker)	1788, 1730, 1696, 1659, 1819, 1733, 1709, 1677, 1731, 1708, 1647, 1667
Metselaarsknecht*	1766
Noodhulp bierdragers*	1653
Overman klapperlieden* (bijbaan)	1665
Rokjesvouwer	1761
Saaiwerker	1672, 1609, 1609, 1626
Schoenmaker (of meester schoenmaker)*	1681, w.s. ca 1660, 1643, 1657, 1632, 1607
Schrobbelaar	1698 (onzeker verband)
Schuitvoerder*	1580
Spinder	1742, 1709

Beroep vrouwen	Vermelding in
Spinster	1809
Schoonmaakster*	1732

Bedeelden

In de gezinskaarten staan hier en daar mensen die enige tijd afhankelijk waren van armenzorg. Hieronder volgt een opsomming van alle meldingen die betrekking hebben op de families Boekooy en Stouten plus aanverwanten.

SA II nr 6397, bedeelden jaar 1795.

<i>kw.</i>	<i>naam</i>	<i>man</i>	<i>vrouw</i>	<i>kind</i>	
8	Wed. Steven Brakel, hierna:	-	1	-	gen 07/08
8	De gesepareerde vrouw van Jan Stoute [= J. Brakel]	-	1	2	gen 07
12	Jan Stouten	1	-	-	gen 07 pa/broer
7	Gerrit Stouten, hierna:	1	1	4	zie Stoute 8/9 20ste eeuw
7	De dr van de wed. Chakeleu	-	1	-	zie Stoute 8/9 20ste eeuw
12	Klaas Stouten, hierna:	1	1	3	gen 06
12	Jacobus Fles	1	1	-	gen 07
8	Wed. Gerrit Schipaanboord, hierna:	-	1	-	*
8	Jacobus Buckoy de Jonge	1	1	5	
5	Jacobus Bekooy de Jonge	1	1	6	zie Bekooy 08 20ste eeuw
5	Jacobus Bekooy	1	1	-	idem
5	Pieter en Abram Marka, 1met vrouw, 1 alleen				zie Boekooy 07
	* Schipaanboord, zie gen 06 Boekooy, Jacobus de Boekooy jr.				zie gen 08 zoon?

SA II nr. 4141. Bedeelden in 1748/1749.

Zuijdrapenb.

147 De vrouw van Jan Bukoo arm 5.9.-	gen 08?
<i>Nicolaasgracht.</i>	
126 Maria Coppij, wede Glaude Bolly, HSH [Huissittenhuis] 2.15.-	gen 10
251 Jan Poppesijn, Lutherse Arme 8.4.-	gen 09 Den Haan
<i>Oostmarendorp Landzijde</i>	
497 Denijs Stoute HSH 5.9.0	gen 07/08
<i>NieuMaren</i>	
519 Esajar Meubilé HSH 5.9.-	gen 10 Lettier
<i>Havenbon</i>	
82a Carel Stoute HSH 2.15.0	gen 8/9
pa/zoon?	
<i>Gemonsterde minnekinderen en der selver woonplaatsen Burgstreng jr 1749:</i>	
de Wed Jan Fleš ... Vestestraat bij de N: Rhijn, Noordrijnev.	gen 09?
Marij Copijn 2 ^e Groenesteeg, Schenkeschans, Nic. gr.	gen 09?
<i>1749 Arme huisgezinnen Haven - Quartier</i>	
11 Klaas Stoute (e.a.)	gen 08/09 pa
12 Denijs Stoute (e.a.)	gen 07/08
<i>Arme huisgezinnen Haven - Quartier sedert 14-04-1749 Haven.</i>	
5 (o.a.) Denijs Stoute, bij de bouwelowesteeg, op de Maarend: Agtergr.	gen 7/8
6 (o.a.) Klaas Stoute, in de Westhaver Straat	gen 8/9 pa
<i>Luthers</i>	
Jan Poppezijn, Nicolaasgragt nr. 251	de Haan 09

Frequentie voornamen

Het is ook aardig om eens te kijken welke namen aan kinderen gegeven zijn en hoe vaak een bepaalde naam binnen de familie voor komt. Dat de van oorsprong bijbelse namen, aangevoerd door Johannes en Maria, veruit in de meerderheid zijn, is wel te verwachten. Hieronder staan weer uitsluitend de gegevens van directe voorouders.

Mannelijke namen

Jan, Johannes, Jean	24
Jacobus, Jacques	11
Hendrik, Henry	7
Gerrit, Gerard	4
Willem, Guillaum - Laurens, Louweris - Cornelis - Pieter	4
Anthony, Anthoine - Warnard - Thomas - Bartholomeus - Philip - Nicolaas	3
Steven - Michiel - Maarten - Frans - Matthieu	2
Harman, Herman - Elias - Simon - Benjamin - Gillis, Aegidius -	
Joris - Jeremias, Remi - Ysbrand - Robbrecht - Siewert (?) -	
Denijs - Karel - Gabriël - Arie - Meindert	1

Vrouwelijke namen

Maria, Marie, Maertje, Marijtje, Mary, Margen	17
Jannetje, Annetge, Johanna, Jeanne	8
Geertrui, Geertje	7
Catharina, Cathalijna	6
Cornelia, Neeltje - Eva	3
Rachel - Peironne - Aaltje - Josina, Sijtje, Sijntje - Magdalena, Lena - Fijtge - Sara	2
Petronella - Hendrikje, Dina - Elisabeth - Jacquemijntje - Anthonette - Susanna -	
Hester, Esther - Immetgen - Bertgen, Baertjen (= Beatrix?) - Marquerite - Ermpje -	
Francijntgen - Mechelina - Louise - Swaentje	1

Overigens zijn in verband met het voeren van patroniemen door de oudste generaties meer mannelijke voornamen dan vrouwelijke voornamen bekend. Sommige namen zijn sterk familie gebonden door vernoeming.

Zo komt de naam Warnard (ook wel Walran, Warneraad) alleen bij de familie Boekooy zelf voor. Bijzondere, of binnen deze familietakken vrij zeldzame namen van kinderen zijn verder: Alida Dina (gen 06 Boekooy), de eerder genoemde Walran; Lucretia en Kaspar (gen 10 Den Haan), Elias (gen 10 Lettier), Dionysius en Aegidius (gen 09 Nicasius), Valentijn (gen 12 Planson), Jeremias (gen 10 Radou), Noach (gen 08 Riethoven), Salomon (gen 10 Van der Togt) en Moyses (gen 12 De Wever).

Volle wezen

Hoewel behoorlijk wat kinderen in een gebroken gezin opgroeiden, waren er toch veel minder kinderen dan verwacht, die zowel hun vader als moeder hadden verloren. De onderstaande gezinnen telden kinderen waarvan vrij zeker is dat ze voor hun vijftiengste wees werden.

- Gen 07 Boekooy. Dochter Maria, geboren 1768 was eenentwintig jaar oud toen als laatste ouder haar vader rond 01-01-1790 overleed.
- Gen 10 Du Bucquoy. Zoon Antoine, geboren 1671 en dochter Susanne, geboren 1673, waren nog geen vijftieng jaar oud toen als laatste ouder hun moeder waarschijnlijk voor 1694 overleed. (In dit geval zijn de gegevens ten dele niet te controleren.)
- Gen 08 Copijn. Dochter Cornelia, geboren 1758 en Leena, geboren 1673 waren nog geen vijftieng jaar oud toen als laatste ouder hun vader in 1781 overleed. Zij hadden nog wel een stiefmoder.
- Gen 11 Lettier. Zoon Elias, geboren 1647 was waarschijnlijk voor zijn twintigste wees toen hij huwde in 1667.
- Gen 11 Van Maele. De levende kinderen uit twee huwelijken (totaal vier kinderen) waren tussen de circa dertien en twintig jaar oud toen hun moeder als laatste ouder overleed voor 1693.
- Gen 11 Nagtegael. De drie kinderen Fijtgen, geboren 1633, Philip, geboren 1635 en Herman, geboren 1643, waren zeer waarschijnlijk wees voor 1657.
- Gen 11 Le Pair. Waarschijnlijk had zoon Jean die in 1629 geboren is, alleen nog een stiefmoeder na 1650.
- Gen 10 Radou. De als enige overgebleven dochter Aeltje, geboren 1660, is waarschijnlijk vanaf 1670 door haar oma van vaderszijde in Leiden opgevoed, na de verbanning van haar ouders. (Geen echt weeskind dus, maar door haar ouders achtergelaten.)
- Gen 11 Renet. Waarschijnlijk zijn de kinderen toen ze tussen de circa tien en vijftieng jaar oud waren, wees geworden.
- Gen 08 Riethoven. Dochter Neeltje, geboren 1740 en zoon Johannes, geboren 1743 werden in maart 1754 volle wezen.
- Gen 09/10 Hardy. De kinderen waren vanaf circa dertien jaar oud toen ze bij een stiefmoeder achterbleven tussen 1687-1696.
- Gen 10 Teijn. De kinderen werden voor 1682 wees. Onbekend wanneer precies.

In de meeste gevallen gaat het hier om kinderen die pas aan het eind van hun jeugd volle wees worden. De wat jongere kinderen tussen de tien en achttien jaar werkten gewoonlijk al en konden mogelijk bij hun baas inwonen. Echte kleintjes tot tien jaar zaten misschien bij het gezin van generatie 10 Teijn.

Het lijkt erop dat met name ooms, tantes en grootouders de eerst aangewezen personen waren om voor de kinderen te zorgen, zeker als er ook geen stiefouder was. Opname in een weeshuis zal vast de laatste optie geweest zijn, alleen al, omdat het stadsbestuur van Leiden graag zag dat de inwoners zelf hun boontjes dopten. Leidse weeskinderen werden in de achttiende eeuw niet allemaal in het weeshuis aan de Hooglandsekerkgracht ondergebracht. Weeskinderen ouder dan twaalf jaar kwamen in het Arme Kinderhuis terecht. Deze kinderen werden gewoonlijk uit werken gestuurd.

Wees geworden zuigelingen werden doorgaans bij een “min” geplaatst. Dat waren vrouwen die tegen betaling de zorg van de kleintjes op zich namen. De vrouwen die deze kinderen opvingen, waren vaak zelf zeer arm en konden ze eigenlijk niet goed verzorgen.

Huizenbezit

Wat de Boekooy en Stouten families aangaat, zijn we snel uitgepraat over het bezit van onroerende goederen. (Deze bevinding staat in schril contrast met de te beschrijven familietak Van Wijk!) Bij het onderstaande overzicht is uitsluitend gekeken naar de voorouderlijke paren zelf die in Leiden woonden.

Generatie gezin	In bezit circa	Totale waarde in guldens (soms ruwe schatting)
Gen 11 L'Agache?	1640	?
Gen 09 Klippe	1700	000 - 500
Gen 11 Kranenburg	1700	500 - 1000
Gen 11 van Maele (a)	1700	000 - 500
Gen 11 Nagtegael	1700	500 - 1000
Gen 13 Nagtegael	1630	500 - 1000
Gen 14 Nagtegael	1600	?
Gen 10 le Pair?		
Gen 11 le Pair	1630	000 - 500
Gen 12 Planson	1660	000 - 500
Gen 11 Radou	1685	?00 - 500
Gen 12 Spijcking	1660	?00 - 500
Gen 07 Stoute	1805	<100
Gen 09 Teijn	1660	000 - 500

(a) In bezit via eerste huwelijk vrouw.

Van de ongeveer 65 gezinnen die voor toetsing in aanmerking komen, hebben 14 gezinnen onroerend goed in bezit. Het grootste deel van de huizenbezitters verwierf een of meer panden aan het eind van de Gouden Eeuw. Mogelijk brachten de geïmmigreerde personen geld mee naar Holland waarmee zij een bescheiden woning konden kopen. Uiteraard was eigenlijk alleen in die eeuw sprake van een redelijke spreiding van welvaart. Afgaand op de prijzen, voor zover bekend, betreft het vooral kleine arbeiderswoningen en een enkele werkplaats.

Adressen

Het is ook aardig om eens te kijken in welke stadsdelen de meeste families woonden. Voor een gelijkmatige vergelijking heb ik als peiladres aangehouden de straat die genoemd wordt bij het huwelijk van de voorouders. Indien er geen huwelijksgegevens beschikbaar waren, is het eerstvolgende bekende adres verwerkt.

Boekooy

Straatnaam	Jaar vermelding	Stadsdeel in 1998
Kraaierstraat	1694	Academiewijk
Noordeinde	1635	Academiewijk
Binnenvestgracht	1719	Haven
Verwerstraat	1682	Haven
Zuidzijde	1710, 1710	Haven
Kaarse(maker)straat	1751	Havenwijk
Oranjegracht	1741, 1741	Havenwijk
Waardgracht	1778, 1726, 1726	Havenwijk
Lootskerkplein	1778	Havenwijk?
Levendaal	1694	Levendaal
Beestenmarkt (w.s. J Vossensteeg)	1653	Marendorp
Duizendraadsteeg (ook Korte -)	1705, 1666	Marendorp
Oude Voldersgracht	1705, 1682	Marendorp
Maarepoort (aan de -)	1718	Marendorpzijde?
Baatstraat	1719, 1719, 1719	Noordvest Oost
Zandstraat	1656, 1656	Noordvest Oost
Korte Scheistraat	1664	Noordvest West
Langegracht	1664, 1682, 1642, 1658, 1658, 1639, 1639, 1649, 1627, 1627, 1641, 1641, 1641	Noordvest West en Oost tot aan Havenwijk
Kerksteeg (kan ook Moriaan- steeg of Pieterskerkstraat zijn)	1682	Pancras
Middelstegracht	1751	Pancras
Middelweg	1635	Pancras
Uiterstegracht	1666, 1663	Pancras
Vestestraat	1820, 1820	Pancras
Kleistraat (Morsstraat)	1642	West
Smidsteeg	1649	West

Stouten

Straatnaam	Jaar vermelding	Stadsdeel in 1998
Kaardensteeg	1709	?
Cellebroedersgracht (Kaiserstr.)	1672	Academiewijk
Doelengracht	1672	Academiewijk
Swietenstraat (v.d. Werffpark)	1638	Academiewijk
Haarlemmerstraat	1667	Camp/Marendorp
Looierstraat (Zijlstraat)	1766	Haven
Minnebroersgracht	1731, 1731, 1731	Haven
West Havenstraat	1696, 1696, 1677	Haven
Kaarsemakerstraat	1766, 1766	Havenwijk
Oranjegracht	1788	Havenwijk
Waardgracht	1742	Havenwijk
Cingelstraat (Weverstraat)	1730, 1698, 1690	Havenwijk?
Bakkersteeg (Pelikaanstraat)	1657, 1657, 1652	Marendorp
Jan Vossensteeg	1632, 1630, 1630	Marendorp
Legewerfsteeg	1788	Marendorp
Paradijssteeg	1643	Marendorp
Oude Rijn	1698	Marendorp/Pancras
Koolgracht	1696	Noordvest Oost
Voldersteeg	1647	Noordvest Oost/ Pieterswijk?
Fockepleijn	1647	Noordvest West
Fockersteeg (bij Oude Vest)	1708	Noordvest West
Langegracht	1730, 1659, 1659, 1677, 1704, 1699, 1708, 1667, 1643, 1627, 1635	Noordvest West en Oost tot aan Havenwijk
Groenesteeg	1681	Pancras
Hooigracht	1687	Pancras
Laatste Groenesteeg	1766	Pancras
Middelstegracht	1704, 1717, 1695, 1681, 1681, 1681, 1618	Pancras
Tweede Groenesteeg	1709	Pancras
Uiterstegracht	1717, 1695, 1695, 1695, 1638, 1638, 1638	Pancras
Vestestraat	1742	Pancras
Ketelboetersteeg	1594	Pieterswijk
Kleistraat	1632	West
Steenstraat	1628	West

Geloofsovertuigingen

Geloofsovertuigingen Boekooy/Stouten-tak (de kerk waar ouders hun kinderen laten dopen of de kerk die zij bezoeken).

Familie	Waals	NH	RK	Luthers	Remonstrants
Boekooy 05-09		x			
Boekooy 10-12	x	x			
Klippe 07-09		x			
Klippe 10	x				
Nicasius 08-09			x		
Teijn 09		x			
Teijn 10	x				
Genotte 11	x				
Derveau 12	x				
Vermeij 08		x			
Moene 09-10		x			
Radou 10		x			
Radou 11	x				
Van der Velde 09			x		
Le Per 10-12	x				
L'Agache 10-11	x				
Renet 11	x				
Party 12	x				
Noé 11	x				
Stouten 06-(08)09		x			
Stouten (09)/10	x				
Fles 07-09		x			
Copijn 08-11		x			
Siewerse (09)/09-(09)/10		x			
De Wilde (09)/10		x			
Riethoven 08		x			
Beverluis 09-10		x			
Den Haan 09-10		x			
Kranenburg 10-11		x			
Kranenburg 12			x?		
Gadron 11	x				
Lettier (09)/10		x			
Lettier (10)/11	x	x			
Lettier (11)/12	x				
Van Nimwegen 09		x			
Du Gardijn/V.d. Tuijn 10	x		x		
Van der Togt 10-12		x			
Van Maele 11		x			
Nachtegael 11-14		x			
Schildewaert (11)/12-(12)/13		x			
De Wever 12		x			
Planson 12		x			
Spijcking 12-13		x			
Van Heukelom 13		x			
De Fraet 14		x			